

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVI., číslo 20

20. 10. 2019 / neprodejné

Z OBSAHU	Pastýřský list diecézního biskupa českobudějovického	04
	Konec jedné iluze	12
	Smrt Karla Gotta a potřeba klanění	14

P. Ondřej Špinler. Foto: P&M Červení / Člověk a víra

Nezralé plody sluncem zalité

Nebe se šerí trochu dřív, ubývá ostrých stínů. Více však vůní v světě potkáš, kde snoubí se tlející barevný list kaštanu s květy, které se chlubily až do času, kdy mírka značí nulu. Paprsky sluneční dopadají na dobré i zlé a obrazně nám připomínají, jak náš Pán shlíží na nás, nezralé plody své lásky. Objímá nás svou milostí.

Mám rád symbolickou řeč. Pozná se v ní, zdali čtenář dokáže s pisatelem cítit, myslit či věřit. Tento způsob vyjadřování skutečnosti není jen jednorozměrný, ale snoubí se v něm mnoho rovin, které se doplňují a tvoří tvář toho, kdo text na papír uvěznil. Autor je odpovědný, aby nezanášel papír slovy, která nevycháze-

jí z ryzosti jeho bytí. Aby dbal na to, že cokoli z nás vychází, může poskvřňovat harmonii Božího stvoření. Jsme zodpovědní za každé naše slovo. Je nesenou láskou?

Na podzim potkáváme na hřbitovech poněkud více lidí. Procházíme se v pošmourném, mnohdy nehostinném čase, po místech, kde čas znamená tak málo. Chodíme kolem hrobů, které svědčí o životě a naději. Cítíme, že se celým svým životem dotykáme věcí důležitých. Modlíme se za duše zemřelých, aby brzy dozrály do plnosti lásky a vzácný olej z nich lisovaný svažoval Boží milostí nás, kteří jak zelené olivy na svůj čas zralosti čekáme. Sounáležitost s mrtvými by nám šla,

s živými máme problémy.

Mysleme na to, že se se člověkem, kterým pohrdáme a v nitru se mu vysmíváme, jednou potkáme a před Bohem s ním spočineme. Pokud namítáme: „s ním ne,“ budeme se divit vzdálenosti, která nás dělí i od Pána. I když názory se různí, tak by v našem srdci měl znít refrén: „s tebou ano,“ rád ti pomohu. Když se setkáváme na hostinách, tak nás naše svědomí usvědčuje z nedostatku lásky, nechceme s někým být a pomlouváme a nactiutrháme a pýcha nás usazuje na místo vyhrazené Bohu.

*P. Mgr. Ondřej Špinler
administrátor farnosti Sádek*

G7 odmítlo zmínky o potratu v závěrečném prohlášení

Představitelé největších ekonomik světa na setkání G7 odmítli doporučení poradního výboru, aby do závěrečného prohlášení byly začleněny zmínky o potratu.

Již druhý rok v řadě vlády odmítly zmínky o potratu od Genderového poradního výboru G7.

Poradní výbor zveřejnil výzvu požadující, aby vlády zaručily „výkon sexuálního a reprodukčního zdraví a práv včetně přístupu k antikoncepci a informacím a službám poskytujícím bezpečný potrat“. V podrobnějším souboru doporučení výbor popisoval přístup k „bezpečnému“ potratu jako „základní právo“. Uvedl, že v souladu s doporučeními Světové zdravotnické organizace se potrat považuje za lékařský zákrok, a ne za právní postup.

Výbor také naléhal, aby vlády následovaly příkladu Francie a přijaly zákon proti internetovým „dezinformacím o bezpečném potratu“. Takovéto zákony lze využít k útokům na těhotenská krizová centra a pro-life internetové stránky informující o škodlivosti potratu.

Tento výbor byl založen v loňském roce během kanadského předsednictví G7 a pokračoval v činnosti během francouzského předsednictví. Tvoří jej skupina nezávislých aktivistů, vědců a odborníků. Jeho doporučení jsou publikována jako příloha k oficiálním dokumentům summitu G7. Přestože mezi jeho členy patří někteří vládní činitelé, včetně amerického velvyslance ve Francii, jejich doporučení obsahovalo upozornění, že nemá být považováno za „vládní dokument schválených doporučení“. Nicméně obhájcí potratů byli opět rozčleneni, že se o nich oficiální závěry z jednání nezmiňují. Před začátkem summitu feministická organizace W7 vydala prohlášení, v němž si stěžovala, že „u jednacího stolu s představiteli zemí G7 nebude sedět nikdo z feministických sdružení“. Místo

Foto: The White House / flickr

toho tedy tato organizace zveřejnila „alternativní genderové prohlášení“, v němž trvá na tom, že „všechny závazky“ by měly obsahovat zmínky o „sexuálním a reprodukčním zdraví a právech“.

Když summit končil, W7 nebyla nadšena: „Francie nedokázala reprezentovat feministickou diplomacii v rámci G7 a některé klíčové otázky genderové rovnosti se vůbec nedostaly na program jednání představitelů G7.“

Francie nebyla jediná, kdo čelil kritice feministek. Před summitem ředitel Výzkumné skupiny G7 při torontské univerzitě předpovídal, že ačkoli dřívější prohlášení G7 obsahovala zmínky o „sexuálním a reprodukčním zdraví“, „zdá se nepravděpodobné, že by se tak stalo v Biarritzu s Trumpem u jednacího stolu – vzhledem k jeho zpátečnické politice v této záležitosti“.

Katja Iversen, členka Genderového

poradního výboru a předsedkyně pro-potratové organizace Women Deliver, uznala, že tato předpověď byla přesná. „Ani zmínka!“ napsala na Twitteru.

Další členkou výboru byla Phumzile Mlambo-Ngcuka, výkonná ředitelka organizace UN Women. Ve svém příspěvku na summitu G7 vyzvala vlády, aby „zaručily zdraví pro všechny včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv“. Mlambo-Ngcuka a Iversen jsou rovněž autorkami úvodníku v *Guardianu*, v němž kritizovaly nedávno přijaté zákony, které „upírají sexuální a reprodukční práva“. Ve svém výkladu autorky odkazovaly na jiný článek v *Guardianu* pojednávající o C-Fam.

V roce 2020 převezmou předsednictví G7 Spojené státy vedené prezidentem Trumpem.

C-Fam

SLOVO BISKUPA

Polští biskupové chtějí zahájit beatifikační proces Karola a Emilie Wojtylových

Polští biskupové během svého posledního plenárního zasedání (8.–9.10.) hovořili mimo jiné o přípravách na oslavu stého výročí narození sv. Jana Pavla II., Karola Wojtyly, které připadne na 18. květen příštího roku. V této souvislosti rozhodli o zahájení beatifikačního procesu Wojtylových rodičů a oprávnili krakovskou arcidiecézi, aby požádala Svatý stolec o schválení diecézní části řízení.

„Není nejmenších pochyb o tom, že spiritualita budoucího svatého papeže se utvářela v rodině a díky víře jeho rodičů,“ poznamenal kardinál Stanisław Dziwisz, někdejší sekretář Jana Pavla II. „Rodiče polského papeže se tak mohou stát nosným příkladem pro dnešní mo-

derní rodiny,“ pokračoval a zdůraznil, že papež František při kanonizační liturgii nazval Jana Pavla II. právě patronem rodin.

Karol Wojtyla a Emilia Kaczorowska měli svatbu roku 1906 v Krakově a téhož roku se jim narodil prvorozený syn Edmund, který zemřel velice mlád (1932). O deset let později (1916) následovala druhorozená Olga, která zemřela krátce po narození. Karol junior přišel na svět roku 1920 a v útlém dětství přišel o matku (1929). Jeho ovdovělý otec pak oba syny vychovával sám a zemřel v roce 1941.

Vatican News

Je známé pravidlo svatého Tomáše Akvinského „rozdíluji, abych mohl lépe spojovat“, které se dá uplatňovat i v širších souvislostech. Například podle Sv. Augustina: „Hříchy nenávidět, bližního milovat.“ Tuto zásadu uskutečňuje Pán Ježíš hlavně na kříži. My totiž často ten hřích až tak neodsuzujeme, dokonce s ním sympatizujeme, ale nemilosrdně odsuzujeme hříšníka. Kdybychom z tohoto pohledu pozorně prozkoumali Písmo Nového zákona, nikde bychom nenašli odsuzování osob, ale případně jen jejich činů. Ježíš to velmi pozorně rozlišuje. Musíme dávat pozor, abychom se nedopustili toho, co se ve světě označuje jako „vylít se špinavou vodou i dítě...“, abychom neodsuzovali i člověka s jeho činy.

Tato zásada se dá zobecnit a pomáhá rozlišovat mezi objektivním a subjektivním. Může být objektivní skutek, který je evidentně nesprávný, dokonce zlý, ale pak jsou u tohoto skutku subjektivní důvody, proč někdo něco udělal, které nemusí být zlé, dokonce mohou být i dobré nebo neutrální. A může být i opačný případ, kde je skutek sice objektivně dobrý, ale udělaný ne s dobrým úmyslem. Například mohu udělat něco dobrého, ale s úmyslem, abych něco získal, nebo někoho tím zahanbil. Tím hodnota toho skutku velmi klesne... Jak se v těchto případech chovat, jak to rozlišovat? Není to jednoduché, protože to by znamenalo, že máme schopnost, kterou má jen Bůh, vstupovat do svědomí, do úmyslu druhého a posuzovat ho. Tam je náš vstup nemožný. Do svědomí může případně vstupovat – i to jen ve výjimečných případech – jen zpovědník. My můžeme na základě některých vnějších znaků jen předpokládat úmysly, ale tam se můžeme i zmýlit a druhému tím ublížit. Proto bychom se toho měli co nejvíce chránit.

Z toho důvodu je potřebné, abychom tento „soud“ nechali na Boží spravedlnosti, věřili v jeho lásku a neměli strach, že něco nebude „spravedlivě“ potrestáno či odměněno.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr.
Ladislav Hučko, CSc.,
apoštolský exarcha
řeckokatolické církve

Misijní měsíc: Re–evangelizace je nezbytná

Zásadní je vykonávat vnitřní misii u těch, kteří již evangelium znají, prohlásil kardinál Fernando Filoni, prefekt Kongregace pro evangelizaci národů. Vyjádřil se tak při představení Mimořádného misijního měsíce ve Vatikánu 1. října 2019.

Podle kardinála Filoniho je cílem tohoto mimořádného misijního měsíce papeže Františka „probudit svědomí“ misie *ad gentes*. Tato misie, určená národům, zůstává tou základní. Mnoho lidí stále nezná Krista nebo evangelium. Při příležitosti tohoto mimořádného měsíce „jsme ale navíc navrhli papeži Františkovi, aby znovu promyslel misijní dílo,“ svěřil se.

Misie podle něj „již nemůže být redukována na intra a extra“, jako by „všechno bylo černé či bílé“. Je nezbytné rovněž mluvit o „misii inter“ – mezi jednotlivci. Misie už totiž není určena jen zástupům, ale uskutečňuje se „mezi“ zástupy. Nadále však existuje „realita intra“, uvnitř samotné církve, vlastní těm, kdo již evan-

gelium znají nebo o něm slyšeli. „U nich je re–evangelizace nezbytná,“ prohlásil kardinál.

Mezinárodní růženec

„Současné výzvy a chaos způsobují, že víra musí prokázat kreativitu,“ zdůraznil otec Fabrizio Meroni, ředitel vatikánské misijní agentury Fides. Proto je třeba „podnítit kreativitu“ místních církví. Důležité je „změnit svět“, ne jen probudit církve.

Během této prezentace bylo vyhlášena mezinárodní modlitba růžence, kterou povede kardinál Filoni v bazilice Santa Maria Maggiore v Římě 7. října. Událost bude vysílat italské katolické rádio Maria po celém světě. Kromě toho bude v neděli 20. října papež František slavit mši svatou na náměstí svatého Petra v rámci Světového dne misí.

La Croix

PASTÝŘSKÝ LIST DIECÉZNÍHO BISKUPA ČESKOBUDĚJOVICKÉHO

Milí diecézané, bratři a sestry v Kristu Ježíši, našem Pánu!

To, že jsme na tomto světě, že žijeme a dýcháme, není náhoda. Člověk nestvořil sám sebe, naše existence je nezaslouženým Božím darem. Je to Bůh, kdo stvořil člověka v jeho přirozenosti jako vrchol a nejdokonalejší dílo veškerého stvoření. Člověk tak svojí důstojností převyšuje všechno ostatní a to zvláště tím, že má rozum, ale že má i nesmrtelnou duši, o jejímž trvalém osudu si sám a svobodně rozhoduje na základě svých vlastních skutků. V dějinách spásy ovšem nikdy nelze opomenout jeden zcela zásadní moment. „Když se naplnil čas“ (Gal 4,4), přirozená důstojnost člověka byla nadpřirozeně potvrzena a pozdvižena skutečností vtělení: věčné Slovo, které „bylo na počátku u Boha a které bylo Bůh“, přijalo lidskou přirozenost, „stalo se tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1,14).

Jednou farizeové přednesli Ježíšovi ožehavé téma manželské rozluky a on je – jakožto nejvyšší Učitel – neváhal odkázat na počátek Boží vůle při stvoření. Tak bychom ani my neměli váhat a své mnohdy palčivé otázky bychom měli konfrontovat s Boží vůlí. V první knize Mojžíšově tak můžeme číst mimořádně důležitá slova: „Bůh stvořil člověka jako muže a ženu“ (Gn 1,27); od počátku se tedy uskutečňuje lidská přirozenost jako přirozenost muže a jako přirozenost ženy. Jejich odlišnost a vzájemné doplňování jsou zakotveny v samotné lidské přirozenosti a týkají se všech jejích rozměrů, které nelze vytrhovat z kontextu, jako by šlo o zcela nezávislé skutečnosti. Vedle přirozených aspektů a projevů mužství a ženství existují nepochybně i jiné aspekty kulturně, dobově či jinak sociálně podmíněné, avšak z křesťanského hlediska by bylo zavádějící prohlašovat toto nejzákladnější rozlišení obou pohlaví za

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a víra

pouhý „stereotyp“, za jakýsi sociální konstrukt či něco, co lze jednoduše změnit.

Pro plné pochopení pravdy o lidské přirozenosti je třeba vzít v úvahu i hluboké zranění prvotním hříchem, kterým je narušen Bohem daný řád i harmonie celého stvoření. Toto narušení, které se projevuje sklonem člověka ke hříchu či v jiných formách zla a utrpení, zasahuje i lidskou sexualitu, která může být zdrojem pokušení, zvláště pak dojde-li k jejímu nezřízenému užívání. V současné době jsou rozšířené snahy prohlašovat za přirozené či za „variantu normy“ všechny možné sexuální tužby a subjektivní prožívání vlastního pohlaví, a to s odůvodněním, že je to vrozené a tudíž i přirozené. Je však zapotřebí se také ptát, zdali je to v souladu s tvůrčím plánem Božím.

Pochopitelně, člověk si může demokraticky nastavit taková měřítka a takové zákony, v jejichž jménu – tedy podle práva a zaručené svobody – může jít dokonce i proti životu! I když si člověk myslí, že může všechny zákony měnit, zůstává jeden jedinečný zákon stále platný, a tím je zákon Boží. Je to neměnný a přirozený řád daný Hospodinem, Bohem a Stvořitelem, který jako jediný dokáže učinit člověka skutečně šťastným a svobodným. On, Bůh, jako milosrdný otec vyhlíží a čeká, kdy už konečně spatří svého marnotratného syna, jak se vrací se slovy: „Vstanu a půjdu k svému otci.“ (Lk 15,8)

Snaží-li se člověk naplňovat Boží zákon a respektovat Boží řád, dotýká se posvátna, neboť i sexualita sama je v podstatném ohledu posvátná. Vzá-

jemně se doplňující vztah mezi mužem a ženou, směřující k bezvýhradnému, dokonalému a neodvolatelnému vzájemnému sebedarování, přece sám Kristus povýšil na svátost a učinil jej znamením a účastí na společenství s Bohem, který je pramenem života a lásky. Manželská láska muže a ženy svojí povahou směřuje k bezprostřední a intimní účasti na Božím stvořitelském díle, když se podílí na jeho lásce a tvůrčí moci.

Komplementarita muže a ženy je navíc klíčová v jejich roli otce a matky: dítě pro svůj zdravý rozvoj potřebuje nejen mužský a ženský vzor, ale také harmonickou souhru těchto odlišných, avšak navzájem se doplňujících, rolí ve sta-

bilním rodinném prostředí založeném na bezvýhradné manželské lásce. Vztah muže a ženy, manžela a manželky proto rozhodně nelze chápat jako vztah mocenský, kdy jeden ovládá druhého; jinak ztrácí smysl manželský slib vzájemné lásky, úcty a věrnosti. Rodina vyrůstající ze správně pochopených rolí muže a ženy rovněž není pouhou společenskou konvencí, kterou lze svévolně změnit či předefinovat: je to instituce zakotvená v samotné Bohem darované lidské přirozenosti, která je tím jedinečným přirozeným prostředím pro předávání života a výchovu dětí.

Drazí diecézané, mějme všichni před očima dobrotu milosrdného Boha, jak

nám ho představuje Ježíš v podoběnství o marnotratném synu a dobrém otci, a nechme se obnovit jeho milosrdnou láskou. K této zkušenosti Vám všem ze srdce žehnám!

+ Vlastimil Kročil
(redakčně kráceno)

Mons. Vlastimil Kročil
biskup českobudějovický

100. VÝROČÍ NAROZENÍ KARDINÁLA TOMÁŠE ŠPIDLÍKA

V roce 2019 si na Boskovicku i jinde připomínáme nedožitě 100. narozeniny kardinála Tomáše Špidlíka.

Tomáš Špidlík (*1919 Boskovice – †2010 Řím) byl nejznámějším českým zahraničním teologem. Je považován za světového znalce spirituality křesťanského Východu. Letošní rok je naplněn oslavami 100. výročí jeho narození. Boskovice kardinál Špidlík naposledy navštívil před patnácti lety. Po celou dobu jsem ho tehdy provázela a setkání ve mně zanechalo hluboké vzpomínky. Po návštěvě jsme zůstali v kontaktu. Na svůj věk byl v tomto směru velmi moderní. Plánovali jsme i další návštěvu na rok 2010, ale to se již, bohužel, nepodařilo.

Připomenu zde akce, jež pořádám ve spolupráci s Orlem, jednotou Boskovice a pod záštitou Ministerstva kultury. V lednu 2019 si široká veřejnost připomněla 100. výročí narození kardinála Špidlíka v Muzeu regionu Boskovicka, kde bylo představeno fotoalbum s jeho citáty. V únoru jsem uspořádala koncert

Památník Tomáši kardinálu Špidlíkovi v Boskovicích. Foto: archiv senátorky Vitkové

v kostele sv. Jakuba St. v Boskovicích se sborem BacZBand. V březnu se v Boskovicích uskutečnila beseda na téma neuza-

vřeného vyšetřování tragické smrti Pavla Švandy, prasnynovce kardinála Špidlíka. Další akcí byla v březnu vernisáž výsta-

Kardinál T. Špidlík při návštěvě v Boskovicích v roce 2004. Foto: archiv senátorky Vítkové

vy malíře a grafika Jana Jemelky „Slovo a obraz: Otec Špidlík, interpret moderního umění“. V Muzeu regionu Boskovicka následovala v dubnu výstava Bedřišky Znojenské „Dotyk“. Koncert k Svátku matek proběhl v květnu. Nechyběla ani sportovní akce „O pohár kardinála Špidlíka“ v červnu.

První vyvrcholení oslav se uskutečnilo v sobotu 17. 8. 2019 odhalením památníku. Kardinál Špidlík byl významnou osobností a je nás mnoho, kdo vzpomínáme na otce Špidlíka s úctou

a obdivem. I proto jsem iniciovala vytvoření památníku, který by nám jeho odkaz připomínal. Jsem velice ráda, že se iniciativa podařila zrealizovat. Velké poděkování patří všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli ve veřejné sbírce k realizaci památníku. Památník stojí nedaleko jeho rodného domu v Boskovicích na ulici Bělské v malém parčíku.

Autorkou památníku je Magdaléna Roztočilová, mladá umělkyně, která pochází z věřící rodiny z Boskovic. Památník má tvar srdce a vychází z kar-

dinálního erbu, kde je srdce překryto ocelovým křížem, na jehož ramenech se protínají slova světlo a život. Při slavnostním odhalení byl připraven bohatý kulturní program s občerstvením. Kdo se nemohl dostavit na odhalení, ať se přijde podívat na ulici Bělskou k parčíku a posedět chvíli u památníku. Je to dobrá příležitost se zastavit a ztišit běh každodenního života.

Oslavy 100. výročí kardinála Špidlíka ovšem pokračují. V neděli 15. září se konal Koncert duchovní hudby v kostele sv. Jakuba St. v Boskovicích. 21. října proběhne konference v Senátu na téma Duchovní odkaz J.E. Tomáše kardinála Špidlíka SJ. Na listopad se ve spolupráci s ÚSTR připravuje beseda odkrývající dopad totality na život kardinála Špidlíka a dalších duchovních. V prosinci proběhne ve spolupráci s Gymnáziem Boskovice Literární pořad z díla kardinála Špidlíka a bude zahájena výstava v Muzeu regionu Boskovicka. Oslavy vyvrcholí mší svatou 15. prosince.

Jaromíra Vítková

Ing. Jaromíra Vítková,
senátorka obvodu Blansko

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

VĚRNOST – VLASTNOST CHARAKTERNÍHO ČLOVĚKA

Představujeme 28 vlastností (ctností), kterými je budován dobrý lidský charakter, jak je přednášel pro mladé v Univerzitním pastoračním centru v Bratislavě kněz P. Milan Bubák SVD.

Syn litevských přistěhovalců Edward Krauciunas vyrůstal ve čtvrti nedaleko známých chicagských jatek, která byla známá svou kriminalitou. Když chodil na hodiny houslí, procházel tři národnostní zóny. Irové, Italové a Poláci jej střídavě přepadali, ať na cestě tam nebo zpět. Nikdy se mu nepodařilo stát se dobrým houslistou, ale stal se dobrým boxerem.

Jeho otec pracoval jako řezník a měl ostrého Dobrmana, aby odradil potenciální zloděje. Příjem rodiny nikdy nestačil a Edward sotva mohl doufat, že se jednoho dne bude moci odstěhovat z této čtvrti a odejít za lepším životem. Univerzitu si prostě nemohl dovolit, a proto nepřipadala v úvahu.

Jako fotbalista na Institutu De La Salle však zaujal středoškolského trenéra Normana Barryho. A právě Barry, protože měl problém vyslovit jeho jméno Krauciunas, mu je zkrátil na „Krause“ a výrazně přispěl k jeho přezdívce „Moose“, pod níž byl později znám. Barry hrál v neporazitelném týmu univerzity Notre Dame a na Národních mistrovstvích roku 1920 a byl spoluhráčem legendárního George Gippa. Svého mladého svěřence Krauciunase si Barry oblíbil, protože v něm viděl velký potenciál. Jednou se rozhodl, že jej na víkend vezme s sebou na Univerzitu Notre Dame v South Bend, Indiana a umožní mu ukázat jeho zručnost v americkém fotbale před kritickým zrakem bývalého trenéra Knute Rockneho.

Rocknemu se líbilo, co viděl, a Moose

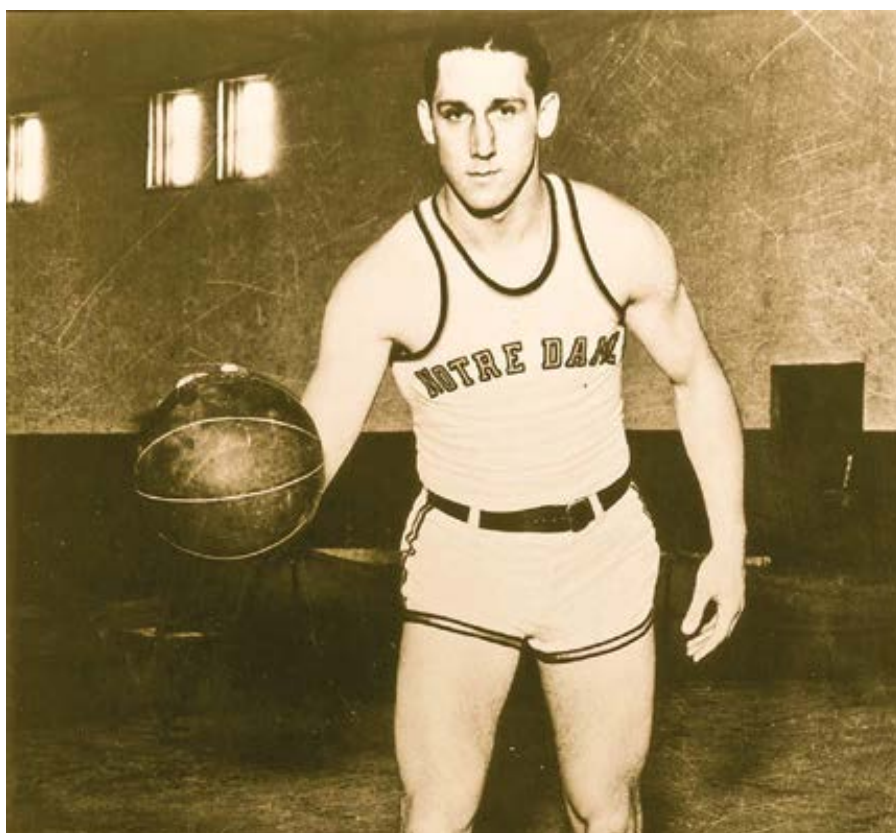

Foto: icollector.com

Krauseovi dal na Univerzitě Notre Dame atletické stipendium. Při zpětném pohledu to byla snad nejlepší investice, jakou kdy univerzita udělala. Krause postupoval rychle, až se stal celonárodně uznávaným křídelním útočníkem v přední linii. Získal mnoho uznání a ocenění. Univerzitu ukončil s vyznamenáním v oboru žurnalistika. Po promoci zůstal osm let

na univerzitě jako basketbalový trenér. Později se tam stal sportovním ředitelem, od roku 1949 do roku 1981.

Dostal se jako sportovní legenda do fotbalové, ale i basketbalové, síně slávy, což bylo dost výjimečné.

V roce 1967, krátce poté co se vrátil z Říma, kde jeho syn Edward Krause ml. byl vysvěcen na kněze Kongregace Sv. Kříže, došlo k tragédii. Mooseho žena Elisa byla těžce zraněna, když mladý řidič pod vlivem alkoholu nedal přednost na stopce a vrazil do zadní části taxi, kde seděla. Měla dvě těžká zranění mozku, jedno jí poškodilo paměť a druhé ovládá-

Neznám nikoho, kdo by byl své ženě víc oddán než Ed během těch dlouhých let, když byla nešťastně zraněná při automobilové nehodě, kde byla okradena o normální život.

Foto: coombes / Pixabay

Věrnost je zřetelnějším a hodnotnějším projevem lásky než touha po osobním štěstí.

ní citů. Lékaři jí té noci nedávali žádnou naději na přežití. Avšak Moose opakovaně a s jistotou tvrdil, že jeho žena přežije.

Padesát let svoji

Skutečně přežila a žila dalších 23 let. V jakém však stavu! Nejdříve strávila 4 měsíce na intenzivní léčbě, pak se několik let zotavovala, ale posledních 8 let strávila v soukromém sanatoriu v těžkém stavu. Během závěrečné fáze nemoci i života ji Moose navštěvoval dvakrát denně, krmil ji, když už sama nebyla schopná jíst, zpíval jí, když už nemohla mluvit. V sanatoriu oslavili i 50. výročí svatby. Byla to dojemná slavnost. Moose měl na sobě frak a oba společně obnovili svůj dávný manželský slib. Úžasná byla věrnost, kterou Moose dával najevo své ženě nejen ve chvílích šťastného manželství, ale i ve chvílích utrpení a zkoušky. Prezident Univerzity Notre Dame Theodor Hesburgh, C.S.C. o tom hovořil před Mooseho synem Edwardem Jr.: „Tvůj

otec měl v životě mnoho výjimečných úspěchů, které vedly ke slávě, ale v Božích očích žádný z nich nemá větší hodnotu než to, jak se během všech těch let staral o svou manželku, tvou matku.“

Moose Krause byl gigant a legenda ve sportu, kde mají velikáni své obvyklé místo, a ve škole, kde legendy byly běžné (Notre Dame). Všechna jeho obdivuhodná výjimečnost je však na druhém místě v porovnání s věrností, kterou prokazoval své ženě Elise. Svět znal jeho mediální obraz, ale jeho blízcí, okolí, viděli ještě něco navíc, co bylo mnohem dojemnější a hodnotnější než mediálně prezentované sportovní úspěchy. Další sportovní velikán Univerzity Notre Dame, bývalý fotbalový trenér Ara Parseghian, to vyjádřil takto: „Jeho oddanost víře a manželskému slibu je obdivuhodná a hodná následování. Neznám nikoho, kdo by byl své ženě víc oddán než Ed během těch dlouhých let, když byla nešťastně zraněná při automobilové nehodě, kde byla okrade-

na o normální život. Celá léta byl Moose schopen své ženě sloužit a zabezpečovat všechny její potřeby. Neexistuje lepší svědectví o oddanosti rodině a víře.“

Moosemu nikdy nechyběly příležitosti k využívání příjemností rozsáhlého společenského života. Byl známým a uznávaným člověkem, měl hodně přátel a všude jej zvali. Nic podobného mu jeho nemocná žena v ústavu nemohla nabídnout. Když opakovaně odmítal žádosti cestovat se svým týmem anebo vyjet si na golfové prázdniny, mnozí lidé hluboce litovali jeho údělu. On však svému synu, knězi Edwardovi, jednou řekl: „Jsem zodpovědný za péči o tvou matku. Neexistuje na světě místo, kde bych byl raději, než v pokoji, kde jsem s ní.“

Víc než touha po vlastním štěstí

Věrnost je zřetelnějším a hodnotnějším projevem lásky než touha po osobním štěstí. Krause o tom píše: „Nejtěžším obdobím mého života byla chvíle, kdy moje manželka zůstala ochrnutá po autonehodě. Čtyři měsíce byla na pokraji smrti. Nyní, po částečném uzdravení a letech nemohoucnosti v ústavu, neseme její úděl společně. Když mám být upřímný, pro oba je to skutečné ukřižování.“ Jeden autor k tomu uvádí zajímavý, ač trochu trapný příklad. Říká, že něco podobného zažili naši prarodiče v Ráji. Eva zhřešila před Adamem (dřív než Adam). Mezi hříchem Eviným a Adamovým on jistě velmi dobře cítil, že bude výhodnější doprovázet svou ženu k východu z Edenu než zůstat v ráji sám, bez ní. Určitě pěkná myšlenka, ač je škoda, že přišla přes hřích. Určitě by to bylo šlo i bez účasti na jejím hříchu.

Je dostatečně srozumitelné: touha být s tím, koho milujeme, je naléhavější a důležitější, než touha po vlastním štěstí. Ti, kteří Mooseho opravdu znali, místo lítosti nad jeho údělem jej především obdivovali a snad mu i záviděli.

Komentář

Co je věrnost? Je to ctnost, která nám umožňuje žít svůj závazek (v životě pevně vytrvat v tom, k čemu jsme se zavázali). Život bez závazku je nezralý. Už jsme o tom hovořili při jiných ctnostech. Nyní si řekněme alespoň to, že každý člověk se

musí něčemu v životě naplno oddat a zasvětit tomu všechno ostatní. K věrnosti tomu, čemu se oddal, musí nasměrovat veškerou energii. Bez závazku je život povrchní, bezcílný, prázdný a egoistický. Slib věrnosti se může odehrávat na třech rozličných rovinách. Můžeme mluvit o závazku k nějakému úkolu, projektu, poslání, vizi; závazku – slibu ideálu, např. spravedlnosti, pravdě, kráse; a o slibu jinému člověku, například v manželství, jak je vidět na příběhu Mooseho Krausea, když věrně žil manželský slib, který dal své ženě Elise ve svatební den. K tomuto poslednímu patří i slib např. řeholníků, kněží, ač tyto závazky jsou kompaktnější: určitě obsahují i úkoly i ideál.

Dnešní společnost, jak odborníci říkají, je charakteristická mnohými problémy. Jedním z nich, zřejmě nejvýraznějším, je krize závazku. Lidé se na život dívají hodně relativně (nereálně), a proto podle nich není možné učinit jakýkoli permanentní závazek (slib). Proto se lidé nevzdávají a nežení a odmítají se oddat na celý život permanentnímu stavu, např. kněžskému nebo řeholnímu životu. A ti, kteří to přece učinili, dost často závazky, vyjádřené sliby, opouštějí povzbuzování relativizováním idejí (ideálů). Je to velký problém, protože bez závazku není možné vytvořit něco trvalého. A nejhorší je, že bez závazku (slibu) není možná důvěra. Jak mohu věřit nebo se spoléhat na člověka, o kterém nevím, zda ode mne neuteče ve chvíli, kdy jej mohu nejvíc potřebovat?

Nevěrnost = utrpení

Vzpomeňme na opuštěné děti z rozbitých manželství, na manželské partnery pokorené odmítnutím ze strany toho, na kterého vše vsadili, na lidi ve farnosti, kde se kněz oženil, a přitom mu tak moc věřili, na spolupracovníky člověka při důležitém projektu, který se napakuje a odejde k něčemu pohodlnějšímu (por. Jidáše v Jn 13,30: „...a byla tma“). Takové chování působí lidem opravdové rány a někdy přímo skutečné utrpení. Nejhorší je, že takoví lidé se nebudou sami ochotni nikdy k ničemu zavázat, protože už nevěří nikomu a ničemu. Také začnou vše relativizovat. Kde pak lidé najdou jistoty?

Věrnost je nejčastější metaforou po-

Foto: Natalia Luchanko / Unsplash

Touha být s tím, koho milujeme, je naléhavější a důležitější než touha po vlastním štěstí. Ti, kteří Mooseho opravdu znali, místo lítosti nad jeho údělem jej především obdivovali a snad mu i záviděli.

pisu vztahu Boha a člověka v Písmu. Bůh uzavírá smlouvu se svým lidem a ze své strany slibuje lidem neochvějnou věrnost. To dodává lidem důvěru. Důvěra vede k vnitřnímu klidu a pohodě. Bůh však žádá věrnost i z druhé strany, vůči sobě. Bůh a my, to je vztah jako manželství. Věrnost musí být zachována z obou stran. Ač Bůh je věrný stále, člověk věrnost bere velmi pragmaticky. Samozřejmě ke své škodě.

Je třeba také říci, že ne každá věrnost je dobrá. Je jí třeba i vyzkoušet. Ne každý závazek je hodný následování. Proto je nutné před „podepsáním“ závazku jasně, ve světle Božího slova a svých schopností, promyslet, zda to, do čeho jdeme, je dobré nebo ne. Jinými slovy, zda to je Boží dílo nebo jen naše fikce. Když se takový krok udělá, je třeba jej zrušit. Musí se k tomu ale přistupovat zodpovědně a nesobecky. Avšak platný závazek (slib)

se musí dodržet, i když člověk prochází údolím tmy, krizí a často osamělosti. A to proto, poněvadž smysl věrnosti spočívá přesně v takových nepříjemných chvílích. Věrnost je tu na to, abychom dokázali pokračovat v cestě, nezastavili se a došli k cíli.

Dnešní společnost má tři velké námitky proti ctnosti věrnosti. Zaprvé se na věrnost dívá jako na neslučitelnou se svobodou. Zadruhé tvrdí, že nikdo nemá povinnost se naslepo postavit k neznámé budoucnosti. A konečně trvá na tom, že věrnost se může stát neplodnou, bez ovoce, a proto odsouzením hodnou ztrátou času.

Tyto námitky jsou hodně viditelné hlavně v postojích dnešní společnosti vůči věrnosti v manželství, kde se zpochybňuje její hodnota. Lidé si v podstatě chtějí udržet svobodu rozvést se (podívej se na pokusy některých dnešních politiků

Foto: Greg Nunes / Unsplash

Věrnost je nejčastější metaforou popisu vztahu Boha a člověka v Písmu. Bůh uzavírá smlouvu se svým lidem a ze své strany slibuje lidem neochvějnou věrnost. To dodává lidem důvěru.

schválit zákon o předmanželské smlouvě – asi už to všude je) a to zvláště v situacích, kdy dojde ke změnám, se kterými nikdo nepočítal, anebo když se objeví přitažlivější alternativa (např. manžel se zamiluje do šarmantní ženy). Chtějí svobodu rozvést se v případě, kdy už si přestanou přát být spolu anebo se jim zalíbí opět svobodný život či manželství s jiným partnerem.

Žádná z těchto námitek však není skutečně nasměřovaná k jádru a základu věrnosti. Věrnost si totiž zachovává oddanost závazku bez ohledu na vnější okolnosti. Je snad nad slunce jasnější, že většina velkých úspěchů (ne-li všechny) v umění, vědě a mezilidských vztazích by nebyla možná bez věrnosti. Nepopíratelnou pravdou je, že velké věci a úspěchy vždy předpokládají věrnost.

Učíme se „nazad“

Někteří říkají, že věrnost stojí proti svobodě. Pravda je však přesně opačná. Věrnost bez svobody není možná. Když

není závazek, slib nebo přísaha daná ve svobodě, celá věc bude nesmyslem. Zvyk žádat pracovníky (například významných úřadů), aby veřejně přísahali, je znamením úcty vůči jejich ochotě a schopnosti odevzdat se svobodně společnému dobru. Manželský slib, který si snoubenci vyjadřují veřejně slovy „slíbuj, ...“ je darováním sebe: darem, který se dává svobodně. Tento slib však není jednorázový. Předpokládá častou, dokonce každodenní, obnovu, zvláště ve chvílích, kdy se okolnosti mění. Slib, který se dělá svobodně, se musí neustále svobodně obnovovat. Učinit slib a zachovávat (plnit) jej v každodenním životě vyžaduje vysoký stupeň svobody. Věrný člověk ví, že svoboda sama není konečnou a nejvyšší hodnotou. Svoboda je pouze prostředkem, který nás vede k vyššímu dobru.

I když je budoucnost nejistá, bylo by fatální nepřijímat závazky. Věrnost závazku má hodnotu přesně proto, že nám dává jistotu, že vytrváme, jakkoli se vše okolo nás (nebo i v nás) změní. Jestli vstupu-

jeme do vztahu (anebo do projektu) bez odhodlání být věrný, pak si automaticky necháváme otevřená zadní, úniková dvířka. Když nastanou těžkosti (potíže), dvířka určitě použijeme. Místo řešení potíží utečeme. Představme si pilota, který by při nejmenších potížích použil padák a vyskočil z dopravního letadla. Přitom by mohlo jít o poruchu, která byla při troše námahy řešitelná. I kdyby nebyla, pilot přece nemůže nechat letadlo s cestujícími napospas osudu a hledět jen na „záchranu“ vlastního života. Dánský filosof Søren Kierkegaard se vyjádřil, že žijeme napřed a učíme se nazad. Budoucnost není prostým opakováním minulosti. Budoucnost je horizont, za kterým je něco nového a kde nás čeká spousta překvapení. Cesta k němu však vede i přes neúspěch a zklamání. My však musíme jít.

Je třeba zdůraznit, že před uzavřením trvalého závazku (slibu) musíme mít velké množství vědomostí, kdo jsme a čeho jsme schopni. Věrnost žádá přesně tolik sebepoznání, kolik svoboda. K věrnosti potřebujeme i odvahu a naději.

Slib se občas může ukázat jako neproduktivní. Například manželka může zemřít krátce po svatbě. Závazek ke konkrétnímu povolání, studiu nebo zaměstnání nebude možné kvůli nepředvídaným okolnostem dodržet. Vzdor tomu však potřebujeme pochopit skutečnost, že podstatná krása věrnosti nespočívá ve schopnosti přinést nebo zajistit nám příznivé výsledky. Její krása a hodnota je v odvaze, kterou potřebujeme, v naději, kterou dává nám i těm, kteří se na nás spoléhají, ve víře v Boží řízení a prozřetelnost a v našich schopnostech, které máme jako lidé. Věrnost z nás často vydoluje přímo neskutečné a nečekané věci. Slova Matky Terezy jsou velmi významná: „Bůh od nás nežádá úspěchy, ale věrnost.“ Pěkně to vyjadřuje i epizoda z Homérovy *Odyssey*. Odysseus, král Ithaky, se vrací domů po vyhrané válce v Tróji. Domů se ne a ne dostat. Bloudí téměř 20 let po moři a pere se s nebezpečím. Zajímavý je výrok jednoho starce v nějaké jeskyni, kterého přišel žádat o radu, jak najít cestu domů. Stařec mu říká: „Domov není pro tebe důležitý. Důležitá je cesta domů.“ Věrnost cestě je ta pravá věrnost.

Nevěrnost = ztráta svobody

Neschopnost zachovat věrnost nepřináší svobodu, ale zhoubu, ne realismus, ale nestálost a přelétavost, ne užitečnost, ale otupělost (ochablost).

Velký křesťanský existencialista Gabriel Marcel přikládá věrnosti zvlášť velkou důležitost. Podle něj schopnost dodržet slib nemáme proto, že bychom měli nějaké záruky do budoucna, ale proto, že jsme schopni překonat svůj strach a omezenost a spolehnout se na věrnost Boha, a skrze Boha i na věrnost druhých lidí vůči nám. Kde jsou všichni věrní, tam je vidina skvělé budoucnosti. Začít musíme u sebe.

Duše neustále hledá integritu (celistvost), nebo s použitím náboženského termínu spásu. Nenajde ji, bude-li se spoléhat jen na záruky. Vyhýbáme-li se stále věrnosti, dostaví se nakonec zoufalství. Duše musí konat ve víře a postupovat vpřed s prosbou, adresovanou tomu, který nás zve, abychom šli za tím, co nás přesahuje. Člověk musí ve svém člověčenství uznat, že není nezávislým jsoucnem, ale že je jsoucнем stvořeným. Věrnost, kterou se sjednocuje s tím, co jej přesahuje, je mu skutečnou, opravdovou „tvořivou silou“, která mu umožní víc a víc si uvědomovat své bytí a cíl.

Těm, kteří kritizují věrnost, chybí další ctnosti jako například sebezpoznání, pokora, odvaha, naděje, loajalita vůči Bohu a bližnímu a víra v konečný cíl věcí. Jakmile odmítneme věrnost – ať věrnost úkolu, ideálu nebo jinému člově-

Foto: Skitterphoto / Pixabay

Manželský slib je darováním sebe: darem, který se dává svobodně. Tento slib však není jednorázový. Předpokládá častou obnovu, zvlášť ve chvílích, kdy se okolnosti mění.

ku – dříve či později bezpochyby skončíme v zoufalství na dně propasti.

Logo našeho pastoračního centra má na sobě cestu s křížem, zeměkouli a horizontem. Vyjadřuje spiritualitu našeho centra: věrnost cestě. A věrnost se vyplácí.

Jak vnímáš věrnost? Považuješ ji za hodnotu? Jaký jsi byl dosud při zachovávání svých závazků? Nemáš za sebou mnoho porušených slibů a nezachovaných slov? Je pro tebe hodnotou přísloví: „Slovo dělá

muže (nebo ženu)!?“

Co uděláš, abys dokázal být věrnější: v sebedarování, darování svého času, sil, prostředků? Co uděláš pro překonání svého strachu z budoucnosti?

Přeložila Sylva Bernardová

Zpracováno podle DeMarco, Donald.

The Heart of Virtue: Lessons from Life and Literature Illustrating the Beauty and Value of Moral Character. San Francisco:

Ignatius Press, 1996.

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Sherry Weaver Smithová: Vlk a štít

Dobrodružný příběh se odehrává v době, kdy žil svatý Patrik. Chlapec Kieran hledá štít, který by byl natolik silný, aby ochránil jeho samého i ty, kdo jsou jeho srdci nejbližší.
Brož., 159 s., cena 185 Kč

Stormie Omartianová: Síla manželovy modlitby

Jedná se o povzbuzení k modlitbě ve vztazích, tentokrát zaměřené na manželovu modlitbu za svou ženu. Po přečtení této knihy si uvědomíte, že když do svého manželství pozvete Boha, i ta nejbezradnější situace se může změnit k lepšímu.
E-kniha, 488 s., cena 129 Kč

KONEC JEDNÉ ILUZE

Před 160 lety – roku 1859 – vyšla Darwinova kniha *O původu druhů*, kterou jeden současný komentátor označil za „nejtřaskavější knihu v dějinách vědy“.

Darwin ve své knize podal ucelenou teorii o vzniku živého světa na základě přírodních zákonů (působením přírodního výběru) v souladu se svým pohledem přesvědčeného agnostika, že nějaký středověký princip o „speciálním stvoření“ za tím být nemůže. „Pokud jsem se zmylil v hodnocení významu přírodního výběru,“ píše např. v roce 1861 americkému botanikovi Asa Grayovi, „což ale ani zdaleka nepřipouštím, tak jsem alespoň – jak doufám – podstatnou měrou přispěl k překonání dogmatu o speciálním stvoření.“ Jeho kniha byla podložena působivým souborem výsledků pozorování přírody, které nashromáždil během legendární plavby kolem světa na lodi *Beagle*. Projevil se přitom jako velice pečlivý a talentovaný pozorovatel, v tomto ohledu je jeho kniha vsutku mimořádným dílem. Při zpracování se ale dopustil zásadního omylu: pozorované drobné změny v přírodě, které jsou jen projevem adaptací na konkrétní životní podmínky, resp. (jak dnes víme) projevem limitované pružnosti genofondu, zobecnil do tvrzení o evolučním původu celé živé přírody.

Počítačový software

Pravda, některé jevy – jako např. složitá konstrukce oka – ho znepokojovaly už při psaní knihy. Předpokládal však, že mu následující rozvoj vědy dá za pravdu. Stal se ale pravý opak. Tím skutečným převratem v biologii nebylo jeho vystoupení, nýbrž objev informačního základu života o sto let později. Patří k prokázanému poznání vědy, že růst (fylogenetický vývoj) každého organismu je řízen genetickou informací, o jejíž existenci nemohl mít Darwin ještě ani ponětí. Tak jako jsou

Foto: gerald / Pixabay

Každý dům někdo staví. O slovo se tak silně hlásí již naznačená analogie s lidskou civilizací.

dnešní moderní výrobní procesy řízeny složitým softwarem počítačů, tak je podoba (a rovněž základní vzorce chování) živých tvorů předem určena (kódována) genomem příslušného druhu. A v souvislosti s tím se zásadním problémem dnešní vědy stalo, že vznik této genetické informace není možné slepými, spontánními přírodními procesy vysvětlit. „Každý dům někdo staví“, říká v jiné souvislosti, jinak ale naprosto přesně slovo u Žd 3,4. O slovo se tak silně hlásí již naznačená analogie s lidskou civilizací: Jako je za všemi jejími výsledky (technickými, vědeckými, uměleckými) skryta tvůrčí činnost a inte-

ligence člověka, tak můžeme právem – na základě přesného pozorování přírody – tušit za složitostí a diverzifikací biosféry transcendentní přesah – existenci a působení skrytého, vysoce inteligentního Stvořitele (Gn 1; J 1,3; Ko 1,15–17; Žd 1,3). A dodejme k závěru, že v přírodě se jedná o působení inteligence takového rázu, že všechny naše lidské možnosti naprosto, nesrovnatelně přesahuje. Uvedme si pro toto tvrzení konkrétní příklad podle knihy německého biologa Wolfganga Kuhna (*Darwin im Computerzeit. Das Ende einer Illusion*, 1989):

Mravenci jsou kolektivní hmyz, který je známý neustálou horečnatou činností. Každý mravenec ví, co má dělat, nikdo není bez práce, celý kolektiv pracuje pro společný cíl. Občas se ale stane, že se někteří jedinci chovají úplně jinak. Vylezou na vrchol stébla trávy, pevně se tam za-

Křesťan ale ví – pokud pro něho biblická zpráva o stvoření není jen nějakou nehistorickou alegorií – že je to trochu jinak: „Pravda je často tam, kde ji nikdo nechce.“

TRADICE OTCŮ

Smysl toho všeho je jasný: Kdyby larvy zůstaly na zemi, nikdy by se do útrob přežvýkavce, nedostaly, neboť kráva trávu na úrovni kořinek těsně při zemi nespásá.

kousnou a přestanou se na dění v mraveništi podílet. Vypadá to, jakoby takovému mravenci „přeskočilo v hlavě“; dlouho se ale nevědělo, co by mohlo být příčinou. Vysvětlení se našlo až s nástupem moderní mikroskopické techniky a vyžadovalo mimořádně náročné experimentální úsilí. Ukázalo se, že mravenec s takovým podivným chováním je napaden cizopasníkem – motolicí, která je původcem nemoci jater u přežvýkavců. Její vajíčka se trusem dostanou ven mimo tělo, kde se pak z nich vylíhnou larvy. Z jednoho vajíčka jich může být až několik tisíc. Jsou tak malé, že pro mravence představují cosi jako jednohubky – do jeho žaludku se dostanou celé, bez úhony. Pak se ale začnou dít pozoruhodné věci: ty larvičky by v žaludku mravence dlouho nevydržely, a tak se hned prokoušou jeho stěnou na druhou stranu. Tam se zapouzdří, čímž současně otvor v žaludku zalepí (neboť, jak hned uvidíme, mravenec je pro ně užitečný jen tehdy, když zůstane v dobré kondici).

Pouze jedna z nich se zachová jinak: dutinou těla mravence si to namíří – neomylně jako podle nějakého kompasu – do oblasti hlavy, kde napadne jednu jeho nervovou uzlinu (tzv. spodní ganglion) a přeprogramuje tam jeho chování. Výsledkem je, že mravenec všeho nechá, vyleze na to stéblo trávy a tam čeká, až se i se všemi těmi zámoťky motolice dostane do těla krávy. Smysl toho všeho je jasný: Kdyby ty larvy zůstaly na zemi, někde v té vrstvě tlejícího listí, nikdy by se do útrob přežvýkavce, jak potřebují, nedostaly (neboť kráva, jak známo, trávu na úrovni kořinek a organických zbytků těsně při zemi nespásá). S „použitím“ mravence na konci stébla je to ovšem jinak – je to efektivní způsob, jak se dostat zpátky do těla přežvýkavce. Je absurdní uvažovat o tom, že by tak vysoce sofistikovaná strategie mohla vzniknout působením slepých sil přírody. Oba genetické programy – mravence i motolice – musí být totiž k dispozici současně, nehledě na to, jak je složitý každý z nich sám o sobě. A takových příkladů by

se dala uvést dlouhá řada.

Fakta nesedí? Hůř pro ně!

Darwin se se svou knihou potkal s očekáváním sekulárně naladěné doby, která nějakou transcendenci z principu odmítala jako překonaný relikt středověku. Evoluční teorie se tak stala vítaným ideologickým základem nového pohledu na přírodu i místo člověka na světě. Uvědomíme-li si tuto základní skutečnost – že koncept evoluce je součástí ideologického zázemí moderní doby – není třeba se jeho vlivu divit. Běžný člověk – zejména v dnešní informačně zahlcené době – nezná detaily, o Boha se nezajímá a s evolučním pohledem na svět nemá žádný problém. Udivující (ne-li alarmující) je ale pozice těch křesťanů, kteří pro tento koncept projevují porozumění, bez kritické reflexe a nějaké snahy zjistit, kde je vlastně pravda. Živá příroda je plná zázraků – jen je chtít vidět (Ř 1,20). Materialista si z poznatků, které protirečí evoluci, těžkou hlavu nedělá ve smyslu jednoho vyjádření známého komentátora Jana Fingerlanda: „Pokud fakta nesedí, tím hůř pro ně“ – však ono se to časem nějak vysvětlí... Křesťan ale ví – pokud pro něho biblická zpráva o stvoření není jen nějakou nehistorickou alegorií – že je to trochu jinak: „Pravda je často tam, kde ji nikdo nechce.“

Titul té knihy prof. Kuhna v překladu zní: *Darwin v době počítačů. Konec jedné iluze*. Nejde o ztracenou iluzi křesťanů o stvoření, kterou odvály do zapomenutí proměny doby. Naopak, jedná se o konec iluze naturalistů o hodnotě evolučního paradigmatu, fatálně otřeseného pokrokem našeho poznání, hlubším vhledem do povahy stvořené reality.

Ing. Josef Potoček

Z komentáře svatého biskupa Cyrila Alexandrijského k Janovu evangeliu:

Jako poslal Otec mne, tak i já posílám vás

Náš Pán Ježíš Kristus ustanovil zajisté světu vůdce a učitele a rozdělovatele svých božských tajemství. A těm také hned přikazuje, aby svítili jako nebeská světla a osvěcovali nejen zemi židovskou, ale všechny země, co jich je pod sluncem, a všechny lidi obývající tento svět. Má tedy pravdu ten, který říká: *Nikdo si nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha*. A tak před všemi ostatními povolal náš Pán Ježíš Kristus k nejskvělejšímu apoštolátu svoje učedníky.

Blahoslavení učedníci byli sloupy a oporou pravdy. Právě o nich říká Pán, že je poslal, tak jako on sám byl poslán Otcem. Zároveň tím také ukazuje důstojnost apoštolátu a nesrovnatelnou slávu moci, která jim byla dána, a patrně též naznačuje cestu apoštolské služby.

Neboť jestliže považoval za nutné poslat své učedníky, jako Otec poslal jeho, jak by mohlo nebýt nezbytné, aby i jejich budoucí následovníci věděli, nač vlastně Otec Syna poslal? A právě proto řekl, když nám vysvětloval mnohotvárnost svého poslání: *Nepřišel jsem povolát spravedlivé, ale hříšníky*. A jindy: *Sestoupil jsem z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen*.

A tak, když shrnul několika slovy zásady apoštolátu, říká, že je posílá tak, jako byl on sám poslán od Otce: aby si uvědomili naléhavou povinnost volat hříšníky k pokání i uzdravovat nemocné na těle i na duchu a při plnění svého poslání rozhodně nejít za svou vůli, ale hledat vůli toho, který je poslal, a pokud jen lze, zachraňovat svým učením svět. Jak velice o to všechno svatí apoštolové usilovali, nebude nesnadné zjistit: stačí číst Skutky apoštolů a listy svatého Pavla.

SMRT KARLA GOTTA A POTŘEBA KLANĚNÍ

Kde se v našem ateistickém národě vzalo tolik zapálených svíček, tolik „R.I.P.“ na Facebooku, tolik „Mistrů“ s velkým M, tolik přívlastků „Božský“, tolik slov o charismatu a o tom, že zemřelý „už je v nebi“? Najednou nevádí ani katedrála a církve sloužící pohřeb. Nedělejme si však monopol na tyto výrazy a Karlu Gottovi tuto úctu přejme. Zkusme se ale zamyslet nad tím, kde se tato náhle vyvěrlá potřeba klanění bere a co je jejím důsledkem.

Tu potřebu má zřejmě od Boha každý, aby měl možnost chválit právě jeho (proto slyšíme tolik výše uvedeného náboženského výraziva). Bůh nám ale dal svobodu v tom, zda a jak tuto potřebu aktivujeme – jestli díky klanění se Tvůrci dozrajeme k vděku za svůj život, nebo jestli budeme adorat náhražky. Každopádně vidíme, že touhu po klanění nepohřbil ani konzumní styl života a že dřímá i v Česích, plebejském nepatetickém národě, který autority spíš shazuje a který proslul výbornými satiriky od Karla Havlíčka přes Jaroslava Haška až po génia Jára Cimrmana.

Když běží adorace, není na místě hodnotit zemřelého (to pochopil už i autor tohoto textu). Nikdy se netrefíte do míry uctívání – kladné hodnocení budí dojem, že se chcete hřát na jeho slávě, kritika zase dojem, že mu závidíte. Snaha být objektivní při adoraci překáží. To je jako klečat před Ježíšem a suše mu vyjmenovávat, co udělal dobře a co ne.

A nefér je i ušklíbat se nad formou úcty. Vždyť dojet před vilu zemřelého a tam bez osobního prospěchu anonymně zapálit svíčku chce i kus oběti a pokory. Pokud je tohle ale jediné klanění v životě našich bližních, pak bychom jim měli pomoci hledat „původní“ objekt pravého klanění. Ptát se, čím nahradili úctu k Bohu a jaký balast musí odstranit, aby se nemuseli klanět jen umělcům, sportovcům, radikální aktivistce či politiku–ranařovi, který to „vyřeší“, dokonce omilostněnému vrahovi. V kom mají vzor a proč jim bulvár musí střídavě stavět a bourat stále nové pseudoautority? A odolali by totalitě, která s pseudonáboženským uctíváním symbolů umí pracovat výborně?

Před sto lety byl autoritou 60letý soused, který jako sedlák uživil pět dětí.

Dnes se takovému člověku smějí jeho vnuci, že je blázen, když dře a neumí s mobilem a počítačem. Eroduje i autorita církve, rodiny a školy, dnes se už moc nevěří ani vědcům a médiím. Kdyby se aspoň místo Boha adorovaly skutečné osobnosti. Těmi kdysi byli ti, kdo se zdáli mít lepší morální kvality a touhu lidem pomoci nebo z nich byla cítit vůle převést národ přes krizi (Masaryk, Churchill).

Jenže dnes je osobností–celebritou spíš ten, kdo je nám podobný a povzbuzuje nás jen emocionálně. A dává na odví a svá selhání, kterými si pak omlouváme ty naše, a tak se s ním lépe „sdílíme“, vždyť i my chceme být slavní, podávat sportovní výkony, být jedineční, „vyřešit“ politiku. A když už není ani pseudoautorita, zbývá zoufalá poslední možnost: vyrobit osobnost ze sebe a předkládat druhým fotky

sama sebe, svého auta, psa, jídla a svých zážitků. Jak napsal P. Marek Orko Vácha: „Symbolem naší civilizace mohla být katedrála, poukazující k nebi, později raketa Apollo, poukazující k velkému kroku pro lidstvo, a dnes je to, zdá se, selfie–tyč – zrcadlo, poukazující nikam.“ Abychom tomu zabránili, stojí před námi nemalý úkol: hledat a dávat za vzor skutečné autority a správně nasměrovat přirozenou touhu člověka po klanění.

Jan Mazanec

Jan Mazanec, publicista

JEDNÍM Z NEJVĚTŠÍCH VINÍKŮ ZMĚNY KLIMATU JE SAMOTNÝ PROGRESIVISMUS

Zatímco se Greta Thunbergová rozhořčuje v OSN („Vašimi prázdnými slovy jste mi ukradli mé sny a mé dětství“), otec Danzic dráždí ekology v magazínu *Valeurs Actuelles* (Současné hodnoty).

[...] Zajímavé je, že nedávná řeč Greta Thunbergové v sídle OSN měla být příležitostí pokročit v boji. Tou řečí však ukázala jeho limity. Rozhořčení, které může být právem, a někdy dokonce i povinností, se skrze ni transformovalo v linii chování. Životní princip ve stylu „jsem rozhořčený, tedy jsem“. Podobně jako Lilian Thuram, který upadl do pastí anti-bílého rasismu, se Greta Thunbergová mění v Malcolma X ekologie. Její slzy jsou více zapříčiněny hněvem a hořkostí než starostí o spravedlnost a oběť. Jejím jazykem je nezlomnost. Jejím charakterovým rysem nekompromisnost. „Příliš radikální pozice, která bude svou povahou rozdělovat naši společnost,“ okomentoval to opatrně Emmanuel Macron.

Je však třeba se zabývat vážnou, obtížnou – a komplexní – otázkou klimatu. A ještě více na ni najít odpovědi. V tomto ohledu se současný stav klimatu, jakkoli se zdá být stručný a jasný, nemůže vyhnout reflexi nejhlubších příčin narušeného životního prostředí. Pokus najít řešení znamená provést analýzu všech náležitostí problému jako celku. S rizikem, že otřesete svým myšlením. A zpochybníte ho. Není totiž jedním z hlavních viníků, zodpovědných za změnu klimatu, v první řadě progresivismus? Stačí se podívat na to, jak se využívají technologické vymoženosti a vědecký pokrok. V mnoha případech představuje jeho uplatnění zjevné porušení řádu stvoření. Nejen do té míry, že je v rozporu s posvátností života, ale také v tom, že zbavuje lidskou osobu a rodinu jejich přirozené identity.

Ve chvíli, kdy se v parlamentu otevírá debata o právní úpravě asistované reprodukce pro všechny, dává hledání odpovědi ohledně budoucnosti plane-

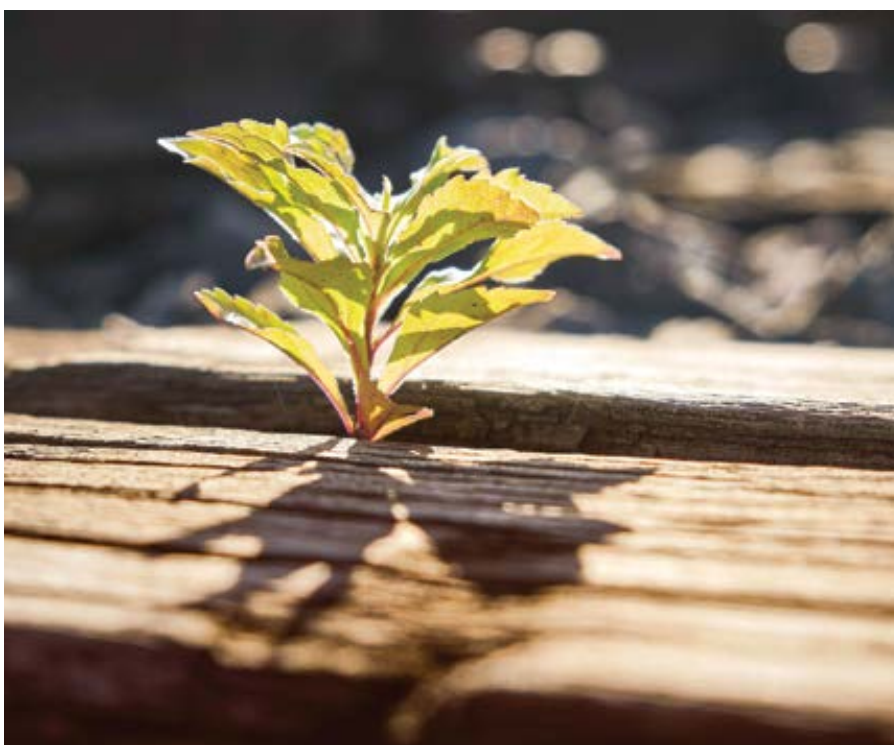

Foto: danielkirsch / Pixabay

ty opravdový smysl. Klima, bio, plození odpovídají jednomu řádu. Ignorovat to vede ke stejně vážným katastrofám. Slepé uličky, které nás vedou do temnot, se však mohou vzájemně osvětlit. Nemoc šílených krav a GMO včerejška by nás měly varovat před nebezpečím divokého a neuctivého tržního hospodářství a také medicínou, která se domnívá, že může všechno. „Nejlepší způsob, jak ovládnout přírodu, je poslouchat ji.“ Platónův postřeh stále platí. Víc než kdy jindy. Jak můžeme říci, že odpovědi na klimatické a genetické otázky je pouhé racionální využití technologie a vědy, jestliže jsme v první řadě znovu neobjevili autentický obraz stvoření, lidských vztahů a života,

považovaného za dar?

Před více než deseti lety nás papež Benedikt XVI. na jedné ze svých cest s klidem varoval: „Nikdy nebude nutné volit mezi vědou a etikou, ale spíše si osvojit vědecké metody, které skutečně respektují etické požadavky.“ Vypadá to, jako bychom ho tehdy neslyšeli. Přestože to vyřkl v sídle OSN.

*Michel Janva
lesalonbeige.fr*

Přeložila Michaela Vošvrdová

CO SE DĚJE, EVROPO?

Rodí se první katolická banka v Česku! Tak hlásal novinku titulek serveru *Aktuálně.cz*. A ono fakt! „Biskupství česko-budějovické vstoupilo do největší české záložny Artesa. Biskupství získalo ve společném družstvu prostřednictvím majoritního akcionáře Artesa Capital podíl 9,5 procenta akcií. Biskupství brzy požádá Českou národní banku o nabytí kvalifikované účasti, aby mohlo dále navýšit svůj podíl a získat v záložně majoritu. ... Biskupství chce nejenom navýšit kapitál a požádat o bankovní licenci, ale hlavně rozšířit služby pro klienty. Artesa zavede ještě v letošním roce systém zvýhodněných půjček pro začínající podnikatele a rychlé půjčky na nákup nemovitostí, uvedla PR manažerka Artesy. Biskupství chce ze záložny Artesa vybudovat silnou banku.“ Vida! Proč ne!

Mons. Marc Ouellet. Foto: ncregister.com

Česká republika musí zavést institut strpění cizince. Rozumějte správně: i ty, kteří oprávněně nedostanou azyl (především z důvodů spáchaného zločinu a nebo proto, že v rámci prověrky byli shledáni potenciálně nebezpečnými), musíme v zemi tzv. strpět, pokud o to požádají. S tímto nápadem přišla EU, kdy prostřednictvím rozhodnutí Soudního dvora je požadována novela azylového zákona. Většina médií o tom pomlčela.

Ale jsou na tom leckde hůř. „Je třeba začít jíst děti!“ S těmito slovy vystoupila mladá aktivistka na setkání s členkou Sněmovny reprezentantů USA Alexandriou Ocasio-Cortézovou v New Yorku.

„Kvůli klimatické krizi už tu dlouho nebudeme. Zbývá nám jen několik měsíců. Jsem ráda, že podporujete Nový zelený úděl, ale nestačí se jen zbavit fosilních paliv. Švédský profesor navrhuje jíst zemřelé. Ale ani to nevyřeší problém

dostatečně rychle. Takže podle mě musí další slogan Vaší kampaně znít takto: „Musíme začít jíst děti!“ Už nemáme dost času, je tu příliš mnoho CO2...“ navrhovala mladá žena.

„Co se s tebou děje, Evropo,“ zeptal se kardinál Ouellet, jakoby navazoval na výše uvedené odstavce... Tato otázka se týká různých oblastí: kultury, veřejného života, vzdělání, rodiny a dětí, povolání – upozorňoval kardinál Marc Ouellet na setkání evropských biskupů v Santiagu de Compostela. Prefekt Kongregace pro biskupy, který sám pochází z Kanady, poznám, že současná krize znepokojuje také papeže Františka. Považuje ji za velmi závažnou, protože ohrožuje předávání křesťanské kultury. Jak uvedla česká redakce Radia Vatikán, „při hledání příčin současné krize se kardinál Ouellet od-

volal k postřehům kardinála Newmana, který již v 19. století vnímal programovou sekularizaci, vytěšňování náboženství z prostoru veřejného života, kultury a vědy pod záminkou světonázorové neutrality. Když se o více než sto let později Benedikt XVI. v Řeznu zamýšlel nad důsledky této sekularizace, musel konstatovat, že se rozum zřekl své velikosti a stal se neschopným dialogu kultur.

A protože prožíváme misijní měsíc, zvláštní a mimořádný, pojďme více rozjít o tom, co můžeme udělat sami tam, kde jsme, právě proto, abychom vírou prosvětlili a prosolili zemi, kde máme to výsostné privilegium žít dar života daný Stvořitelem.

–zd–